

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.055/2017/5.

A tanács tagjai: Kovács András a tanács elnöke
. Fekete Ildikó előadó bíró
. Kovács Ákos bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

Képviselője: Sarka & Hauser & Karácsony Társas Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Karácsony Ibolya ügyvéd, fél címe 2)

Az alperes: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal
(alperes címe)

Képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: kapcsolattartási ügyben hozott
közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
17.K.27.112/2016/21.

Rendelkező rész

A Kúria a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 17.K.27.112/2016/21. számú ítéletét hatályában fenntartja, azzal, hogy az első fokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

Kötelezi a Kúria az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és Melinda házasságából 2010. július 12-én született

Bence. A gyermek születését követően a szülők 6 hónapig éltek együtt, majd ezt követően az anya a gyermekével 2011. január 26-án hazaköltözött szüleihez, míg a felperes maradt. A házasság felbontása iránt az anya nyújtott be keresetet, a Mátészalkai Városi Bíróság a 2012. szeptember 26-án kelt és 2012. december 8-án jogerőre emelkedett 3.P.20.073/2011/36. számú ítéletével a gyermeket az anyánál helyezte el és meghatározta a gyermeknek a külön élő apával történő kapcsolattartásának szabályait, mind a folyamatos, mind az időszakos kapcsolattartást illetően is. A házassági bontóperben beszerzésre került Ildikó igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleménye, aki mindkét szülőt alkalmasnak tartotta a gyermeknevelésére. A bíróság ítéletében azt emelte ki, hogy az anyánál történő elhelyezéskor elsődlegesen a gyermek fiatal életkorát értékelte döntő körülményként.

- [2] 2014. április 2-án a Mátészalkai Járási Gyámhivatalhoz a Mátészalkai Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztálya átíratot küldött, amelynek mellékletét képezte Bence anyai nagymamája, Istvánné által a felperes ellen kiskorú veszélyeztetése és szexuális zaklatás gyanúja miatt tett feljelentése, valamint az anya tanúkénti kihallgatásról készült jegyzőkönyv. 2014. április 2-án Melinda édesanya személyesen bement a gyámhivatalba, ahol a kapcsolattartás szünetelését kérte. Ezen kérelmét 2014. május 19-én megismételt. Ambuláns lapok alapján az édesapa által elkövetett szexuális bántalmazást állított, ami tudomása szerint 3 alkalommal történt meg. Ezen kívül előadta, hogy szerinte a gyermeket nem látják el megfelelően a láthatások során, nem adnak neki megfelelő táplálékot sem. Az édesapa a gyermek nemi szervét szokta ütni kezével és játékokkal azért, mert még nem szobatiszta, emellett egy kisautóval, egyéb játékokkal a gyermek lábszárát és fejét is ütni szokta. Állította, hogy az apai nagyszülőknél már nincs fűtés, a gyermek fázik, mégsem öltöztetik fel megfelelően. Az ambuláns lapok 2014. április 8., április 20., illetőleg május 18-i keltezésűek voltak, anamnézisként a végbélnyílás környékén észlelt berepedezések voltak feltüntetve rajta. Az elsőfokú gyámhivatal a bizonyítási eljárás körében május 20-án környezettanulmányt vett fel az apai nagyszülők mátészalkai lakóhelyén, mivel az apa a kapcsolattartásokat az apai nagyszülőknél gyakorolja. A felperes 2014. május 21-i meghallgatása során előadta, hogy már 2011-óta folynak a feljelentések ellene, mivel azonban semmi nem volt bizonyított, az eljárásokat megszüntették vele szemben. Tagadta, hogy molesztálná vagy ütné a gyermekét. Állítása szerint ezeket az állításokat felesége találja ki. Rágalomnak tartotta, hogy fűtés nincs náluk, hiszen 22 fokra van beállítva az, amiről úgy gondolja, hogy megfelelő a gyermek számára. Nem értett egyet a kapcsolattartási jog szüneteltetésével, állította, hogy nem követett el semmit gyermeke ellen és hangsúlyozta, hogy annak érdekében, hogy mindezt bizonyítsa, hajlandó pszichológus szakvizsgálatnak is alávetni magát. A Mátészalkai Rendőrkapitányság előtt az anya 2014. május 19-én tett tanúvallomást a május 17-18-i

hétvégi apai kapcsolattartást követően tapasztaltakról, arról, hogy a gyermekén újabb végbélsérüléseket fedezett fel.

- [3] Időközben a kapcsolattartás újraszabályozás iránti perben 2014. április 23-án a felek egyezségeket kötöttek. A Mátészalkai Járási Bíróság 2014. május 26-án megküldte az elsőfokú gyámhivatal részére az egyezség jóváhagyásáról szóló 3.P.20.878/2013/6. számú végzését. A szülők az időszakos kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseket módosították egyezségükben, a végrehajthatóság érdekében.
- [4] A gyámhivatal beszerezte az óvodai véleményt is Bence magatartásáról, illetve arról, hogy tapasztaltak-e bármiféle változást az apai kapcsolattartásokat megelőzően, illetőleg az után a gyermek viselkedésében. Az óvodai szakvéleményben leírták, hogy az apával való találkozások után az óvónők nem vettek észre bántalmazásra utaló nyomokat vagy jelet a gyermek magatartásában.
- [5] 2014. május 27-én ismét megjelent a gyámhivatalban az édesanya, aki előadta, hogy a május 19-i nyilatkozatában foglaltakat fenntartja, kéri a kapcsolattartás hat hónapi időtartamra történő szüneteltetését. Állítása szerint a május 24-i nagyszülői kapcsolattartásról ismét sérüléssel érkezett haza a gyerek, amelyről ambuláns lap készült. Az édesanya az apai nagyszülői kapcsolattartásnak sem a megváltoztatását, sem a szünetelését, sem semmilyen korlátozását vagy megvonását nem kérte.
- [6] Az anya fénymásolatban csatolta a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinikájának 2014. május 21-én készült zárójelentését is, a végbél videóendoszkópos vizsgálatáról. Ebben leírták, hogy a gyermek végbélen kemény széklettrögök voltak, amelyet manuálisan nem tudtak eltávolítani, ezért víz befecskendezését végezték, így a nyálkahártya 15 cm-ig megítélhető volt, amelyen csupán 5 cm-es magasságig volt hámsérülés. A vizsgálatot végző orvos megállapította, hogy a hámsérülést okozhatta az ő ujja, vagy az endoszkóp is. A végbélen kóros elváltozás nem volt látható, az anuson körkörös hematómák és berepedések voltak.
- [7] A nyomozóhatóság megküldte a gyámhivatal részére az anyával május 26-án, illetőleg az apával május 28-án felvett jegyzőkönyvek másolatát, valamint tájékoztatta a gyámhivatalt, hogy pszichológus szakértő kirendeléséről intézkedik. Az anya május 26-án ismételt arról számolt be a rendőrségen, hogy a gyermek a május 24-i láthatásról végbélsérüléssel ment haza.
- [8] A Mátészalkai Járási Gyámhivatal a 2014. május 29-én kelt SZ-07C/0009-32/2014. számú határozatában rendelkezett a Mátészalkai Városi Bíróság 3.P.20.073/2011/36. számú ítéletében szabályozott felperes és Bence gyermek között fennálló kapcsolattartási jog 6 hónapra történő szüneteltetéséről. Az elsőfokú gyámhivatal a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen úgy ítélte meg, hogy a gyermek veszélyeztetettsége fennáll, ezért a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 31. §

(4) bekezdése alapján hozta meg döntését. Az apa fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes jogelődje a másodfokú eljárásban további bizonyítási eljárást folytatott le. Tekintettel arra, hogy az érdekeltek egyidejű meghallgatására az elsőfokú eljárásban nem került sor 2014. július 15-i tárgyalásra idézte az édesanyát, a felperest, az apai és az anyai nagyszülőket, ezen kívül belföldi jogsegély keretében megkereste Beáta pszichológust is annak érdekében, hogy az apa-fiú közti kapcsolatot illetően tisztább képet kapjon. Szintén belföldi jogsegély keretében kereste meg a Mátészalkai Rendőrkapitányságot a nyomozás állásáról történő tájékoztatáskéréssel. Az anya megküldte a hivatalnak Papp Beáta pszichológus által 2014. június 6-án végzett terápiás alkalomról készült videót is, amin látszik, hogy a gyermek a foglalkozás alatt rajzot készít, mg a pszichológus irányított kérdéseire többnyire fejével bólint. Ugyancsak az édesanya juttatta el a hivatal részére 2014. augusztus 12-én a büntetőeljárásban Mária igazságügyi pszichológus szakértő által készített szakértői véleményt is, valamint a Péter igazságügyi orvosszakértő által 2014. szeptember 29-én a büntetőeljárás során készített igazságügyi orvosszakértői véleményt. A másodfokú hatósághoz 2014. november 20-án az a rendőrségi tájékoztatás érkezett, miszerint a nyomozás továbbra is folyamatban van. Az alperes a 2014. november 24. napján kelt SZ-C-01/00021-37/2014. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A kereset és ellenkérelem

- [9] A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és az elsőfokú határozatra kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a Gyer. 31. § (4) bekezdésében foglaltak alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, hogy ha bizonyított az, hogy az apa a terhére rótt magatartást a gyermek sérelmére elkövette. Súlyos eljárási hibának tartotta, hogy úgy hozott döntést a gyámhivatal, hogy a büntetőeljárás még be sem fejeződött. Ezáltal a gyámhivatal, mint egy megelőlegezte a felperes bűnösségét, ami ellentétes az ártatlanság vélelmével. Kifogásolta, hogy Mária igazságügyi szakértő által készített szakértői véleményt, amelyre döntését az alperesi hatóság alapította nem ismerhette meg, így olyan bizonyítékot értékeltek a terhére, amelyre vonatkozóan észrevételeit sem terjeszthette elő, ezzel ügyféli jogai is sérültek. Hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy már a Beáta pszichológus által elmondottak alapján is megállapítható, hogy 2014. tavaszán beszélt a gyermek az apa általi szexuális zaklatásról, ennek ellenére az anya továbbra is engedélyezte a kapcsolattartást. Kiemelte, hogy az anya a bíróság előtt a kapcsolattartás újraszabályozásával kapcsolatos perben még csak meg sem említette az apa által elkövetett cselekményeket, hanem egyezséget kötött a kapcsolattartás újraszabályozás vonatkozásában, a gyermeket állítólagosan bántalmazó apával.

Álláspontja szerint a gyermek érdekében áll az, hogy külön élő szülőével rendszeres kapcsolatot tartson, amely kifejezésre jut a Ptk. 4:178. § (1), (2) bekezdésében is. Utalt arra a felperes, hogy bár a kapcsolattartás 6 hónapos szüneteltetésének ideje időközben lejárt, mégis fontosnak tartja a közigazgatási határozat felülvizsgálatát, hiszen annak hiányában számolnia kell azzal, hogy a kapcsolattartási jogát a továbbiakban is korlátozni fogják.

- [10] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, a határozatban foglalt álláspontját minden tekintetben fenntartotta.
- [11] A felperes indítványára a bíróság a nyitva maradt kérdések tisztázása érdekében szakértőként az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetet (a továbbiakban: ISZKI) Budapest Orvosszakértői Intézetét kirendelte. A szakvéleményben az intézet gyermeket vizsgáló igazságügyi pszichológus szakértője leírta, hogy a vizsgálata során nem talált szexuális bántalmazásra utaló személyiségi jegyeket Bencénél. Az általa elmondott történetek nem hatottak személyesen átéltnek, azokat valószínűsíthetően az anyával folytatott előzetes beszélgetések hatására, illetve az anyának való megfelelés szándéka miatt mondta a gyermek. Leírta továbbá a szakértő, hogy a gyermek többnyire elutasító módon reagál az apára, viszonyulása esetenként ambivalens. Az apával kapcsolatos emlékei szinte egyáltalán nincsenek csak olyanok, amiket az anyától hall, vagy hallott ezek határozzák meg az apához, illetve a kapcsolattartáshoz fűződő viszonyát is.
- [12] A közigazgatási per tartalma alatt a bíróság megkeresésére a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Vizsgálati Osztálya 2015. június 26-án megküldte a nyomozás megszüntetéséről rendelkező határozatát. Ennek indokolása szerint a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem volt eredmény várható. A nyomozás megszüntetése ellen Melinda által előterjesztett panaszt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség a B.1903/2014/7. számú határozatával elutasította.

A bíróság ítélete

- [13] A bíróság a felperes keresetét alaposnak értékelte és az alperes Sz-C-01/00021-37/2014. számú határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a perben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes követett-e el olyan súlyosan veszélyeztető cselekményt a gyermek sérelmére, ami miatt a kapcsolattartás 6 hónapi szüneteltetése indokolt volt. Hivatkozott a bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/A. §-ában foglaltakra, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyt.) 2. § (1) bekezdésére, 6. § (5) bekezdésére, a Gyer. 31. § (4) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy a közigazgatási perek sajátossága, hogy a közigazgatási határozat bírósági

felülvizsgálatát nem a keresettel támadott határozat meghozatalakor rendelkezésre álló bizonyítékok, hanem a határozat meghozatalakor fennálló tények alapján kell a bíróságnak felülvizsgálnia. Így a bíróság feladata nem merülhetett ki a határozat meghozatalakor meglévő bizonyítékok felülmérlegelésében. A bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes a döntésének meghozatalakor rendelkezésre állt bizonyítékok helyes mérlegelésével hozta-e meg döntését. Mindezek miatt a bíróságnak lehetővé kellett tennie a közigazgatási perben – figyelemmel a Pp. 336/A. § (2) bekezdésében körülírt, végső soron a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségre is, hogy a közigazgatási döntés egyik alappillére, a beszerzett pszichológusi szakértői vélemény helytállóságát a perben megdöntse. Ismertette a bíróság a perben beszerzett ISZKI igazságügyi szakértőjének szakvéleményében foglaltakat és nem értett egyet az alperes azon érvelésével, hogy a szakvélemény az alperesi határozat helyességét támasztja alá tekintettel arra, hogy a szakértői véleményben foglaltak szerint az elvégzett vizsgálatok alapján a gyermek testi, érzelmi, lelki, szellemi, erkölcsi fejlődésének javulása háttérében az apai kapcsolattartás szüneteltetése áll, mivel a szakértői véleményben ezen mondat tovább folytatódik azzal, hogy az apa és a gyermek közötti kapcsolattartás javulását azért segítette elő a kapcsolattartás szüneteltetése, mert így a gyermek kevésbé érzi, éli át a szülők közötti nagy indulatokat, feszültségeket és az apa ellen felhozott vádakát. Vagyis a szakértő nem azt állapította meg, hogy a gyermek és az apa közötti kapcsolat azért javult, mert a kapcsolattartás szüneteltetésének idején a gyermek nem volt kitéve az apa szexuális zaklatásának, hanem azt állapította meg, hogy a gyermek a kapcsolattartás szüneteltetésének időtartama alatt kevésbé érezte a szülei közötti feszültséget. Hivatkozott a bíróság Péter igazságügyi orvosszakértő által készített orvosszakértői véleményre, amelyet a perszakértői vizsgálat eredményének erősítéseként értékel, e szerint az orvosszakértői vélemény nem tudta a gyermek végbele körül keletkezett sérülések eredetét egyértelműen feltárni. A bíróság álláspontja szerint a perszakértői vélemény nem a felülvizsgált határozatokban foglaltak helyességét támasztja alá, továbbá az a körülmény sem, hogy a közigazgatási jogerős döntést követően a jelen per folyamatban léte alatt a gyermek szexuális bántalmazásának gyanúja miatt indult büntető eljárás jogerősen megszüntetésre került, a nyomozás megszüntetése miatt benyújtott panaszt is elutasították.

- [14] A bizonyítékok együttes mérlegelésével a bíróság jelentőséget tulajdonított azon körülménynek is a per eldöntése szempontjából, hogy Melinda anyja a bíróság értesítését követően a per több mint 1 éves időtartama alatt a per állása felől nem érdeklődött, beavatkozási szándékát nem jelezte a bíróság felé. A szexuális bántalmazás meg nem történtét alá támasztó körülmény volt továbbá a bíróság megítélése szerint, hogy az anyja a felek kötött folyamatban lévő polgári peres eljárásban sem említette az apa által

állítólagosan elkövetett szexuális zaklatást, illetőleg az is, hogy a szülők között a kapcsolattartás újraszabályozás kérdéskörében indult polgári peres eljárásban hajlandó volt a felperessel egyezséget kötni a gyermek rendkívüli kapcsolattartása kérdéskörében.

- [15] Kifejtette a bíróság, hogy álláspontja szerint a gyermek sérelmére elkövetett büntetőjogi tényállást is megvalósító súlyos cselekmény gyanúja esetén felelős és életszerű anyai magatartásnak az tekinthető, ha az anya megtesz mindent tőle telhető intézkedést annak érdekében, hogy a gyermeke sérelmére bűncselekményt elkövető apa a gyermekkel való kapcsolattartás lehetőségével egyáltalán ne, vagy rendkívül korlátozott mértékben élhessen. Az ennek megfelelő anyai magatartás pedig az lett volna, ha az e tárgy körben indult eljárásokban aktív részvételt mutat, azonban az anya részéről teljes érdektelenség volt tapasztalható a peres eljárásban.
- [16] A bíróság súlyos eljárási hibaként értékelte azt, hogy az alperes nem ismertetette meg döntése fontos bizonyítékát képező Mária igazságügyi szakértő által készített szakértői véleményt a felperessel, így eljárási jogait korlátozta, hisz az abban foglaltakkal kapcsolatos védekezését, aggályait a felperesnek nem volt módja előadni. Minderre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a felperes a gyermek sérelmére az anya állított súlyosan veszélyeztető magatartást nem követte el, így az alperesi hatóság határozata téves tényálláson alapult. Mivel a kapcsolattartás jogával élő szülő a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére súlyos visszaélést nem követett el, a Gyer. 31. § (4) bekezdésében foglalt intézkedésnek nem volt helye, ezért a bíróság a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján a keresettel támadott alperesi határozat hatályon kívül helyezéséről döntött az elsőfokú határozatra is kiterjedően.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy jogszabálysértően döntött a bíróság, amikor a felülvizsgált határozat hatályon kívül helyezése mellett nem kötelezte új eljárásra. Így az anya 2016. április 2-án előterjesztett kérelme a szüneteltetés tárgyában elbírálatlan marad, amely jogszabálysértő állapotot eredményez. Kifogásolta az alperes az ISZKI szakértői véleményében foglaltakat, amiatt, hogy az nem adott választ arra, hogy az idő múlása, azaz Mária 2014. július 29-én kelt szakvéleménye óta eltelt idő alatt a gyermek pszichológusi megsegítése milyen hatással volt a gyermeket ért bántalmazás feldolgozására. Ezért ez a szakvélemény a közigazgatási perben nem bírhat bizonyító erővel. Az alperesi megítélés szerint a bíróság Péter orvosszakértői véleményét nem megfelelően értelmezte, figyelmen kívül hagyta, hogy az orvosszakértői vélemény nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a

sérülések szexuális bántalmazásból is eredhetnek. A nyomozóhatóság sem tudta egyértelműen tisztázni, így sem kizárni, sem megállapítani a bűncselekmény elkövetését, illetve elkövetőjét, így az alperesi álláspont szerint a nyomozóhatóságnak a büntetőeljárást megszüntető határozata a gyámhatósági, illetve bírósági felülvizsgálati eljárásban nem bír relevanciával, nem szolgálhat bizonyítékként. Hangsúlyozta az alperes, hogy nem azonos a büntetőeljárásban használt, a bűncselekmény törvényi tényállását megalapozó fogalommal a gyámhatósági eljárás során alkalmazandó veszélyeztetés fogalma. Attól, hogy egy gyermek sérelmére elkövetett adott cselekmény még nem alapozza meg a kiskorú veszélyeztetését vagy más bűncselekményt, az még gyermekvédelmi szempontból megalapozhatja a gyermek veszélyeztetettségét.

- [18] Az anyai magatartást minősítő jogerős ítéletbeli megállapításokkal kapcsolatosan arra hivatkozott az alperes, hogy a kapcsolattartás szüneteltetésének időtartama a bírósági felülvizsgálatot megelőzően letelt, így az elsőfokú gyámhivatal határozata végrehajtásra került. Ebből következően az anya azon álláspontja érthető és méltányolható volt, hogy a kérelmének helyt adó döntés végrehajtását követően a további jogorvoslati eljárásban nem kívánt részt venni. Ismertette az alperes, hogy az apa ügyvédje a 2014. április 23-i bírósági tárgyalás alkalmával arról tájékoztatta az anya ügyvédjét, hogy amennyiben az anya az apa és az apai nagyszülők ellen továbbra is hivatali eljárásokat kezdeményez, akkor gyermekelhelyezési pert indítanak ellene. Az anya azonban nem szeretné, ha a gyermek az apánál lenne elhelyezve, így egyezséget kötött az apával az ügyvéd tanácsára.
- [19] Kifogásolta az alperes, hogy a bíróság ítéletében nem értékelte, hogy az apa kapcsolattartási jogát a Mátészalkai Járásbíróság a 2014. december 2-án kelt 10.P.20.818/2014/3. számú végzésében korlátozta a gyermek sérelmére elkövetett kk. veszélyeztetése és szexuális erőszak elkövetése miatt folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel.
- [20] Az alperes a a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL törvény (a továbbiakban: Ket.) 29. § (3) bekezdés b) pontjára, 5. § (2) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy jogszabálysértően állapította meg a bíróság súlyos eljárási hibaként azt, hogy Mária szakvéleménye a másodfokú közigazgatási eljárás során nem került ismertetésre a felperessel. Mivel a jogi képviselővel eljáró felperes a másodfokú eljárásról és abban az iratbetekintési és iratmásolási jogáról értesült, így eljárási jogai nem sérültek.
- [21] Idézte az alperes a Ket. 1. § (2a) bekezdésében, 50. § (1), (4), (5) és (6) bekezdésében foglaltakat. Álláspontja szerint a másodfokú gyámhatóság a tényállást kellő mértékben tisztázta, a bíróság a felperes által hivatkozott ellentmondásokat nem oldotta fel, illetve részben az ügy szempontjából irreleváns tényekre (büntetőeljárás megszüntetése, az anya nem avatkozott be a perbe) alapozta döntését. Az, hogy a büntetőeljárás során a gyermek

sérelmére bűncselekmény elkövetését a nyomozóhatóság több hónapos eljárása után sem tudta bizonyítani nem jelenti azt, hogy gyámhatósági szempontból a kapcsolattartással való visszaélés nem valósult meg. Mária szakvéleménye alapján az apa a kapcsolattartási jogával visszaélt, a vele való elvitellel megvalósuló kapcsolattartás veszélyeztette a kiskorút, ezért a kapcsolattartás szüneteltetése indokolt volt.

- [22] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A felülvizsgálati kérelem túlnyomó részt alaptalan.
- [24] A Kúria álláspontja szerint a bíróság megfelelő alapossággal feltárta és kimerítő részletességgel rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.
- [25] Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.
- [26] A perben rendelkezésre állt iratanyag áttekintése alapján a Kúria minden tekintetben osztotta a bíróság jogerős ítéletében kifejtett jogi álláspontját. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal kapcsán elsődlegesen arra mutat rá, hogy a bírósági állásponttal egyezően nem tartotta indokoltnak a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezése mellett az új eljárás elrendelését. Az édesanya kapcsolattartás szüneteltetésére irányuló kérelmét a gyámhatóság elbírálta, az elsőfokú határozat 2014. május 29. napján kelt. Az fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajtható volt, és a kapcsolattartás 6 hónapos szüneteltetése a rendelkezésre állt adatok szerint ténylegesen megvalósult. Ennek megfelelően nem volt szükség arra, hogy a bíróság az elsőfokú gyámhatóságot a határozat hatályon kívül helyezése mellett új eljárásra kötelezze.
- [27] A felülvizsgálati kérelem tartalmi elemzése alapján a Kúria megállapította, hogy az alperes lényegében azt kifogásolta, hogy a bíróság a kereset elbírálása során a perben rendelkezésre állt, továbbá a per során beszerzett bizonyítékokat az alperesi hatóságtól eltérően értékelt. Ezzel kapcsolatosan hangsúlyozza a Kúria, hogy az általánosan kialakult és következetes legfelsőbb bírósági-kúriai gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást vagy is azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan

okszerűtlen, vagy is lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes. A felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye. Nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

- [28] A fentiekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben az alperes által felhozottak nem voltak alkalmasak arra, hogy a Kúria jogszabálysértést állapítson meg. Helyesen mutatott rá arra a bíróság, hogy abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes követett-e el olyan súlyos veszélyeztető cselekményt a gyermek sérelmére, amely miatt a kapcsolattartás 6 hónapi szüneteltetése indokolt volt. A felperes mindvégig vitatta, hogy a gyermek sérelmére a terhére rótt cselekményt elkövette volna és azt a rendelkezésre állt szakértői vélemények egyike sem erősítette meg.
- [29] Hangsúlyozza a Kúria, hogy helyesen biztosított lehetőséget a bíróság a felperes részére a perbeli bizonyításra, ugyanis a Pp. 324. § folytán a közigazgatási perekben is alkalmazandó Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a közigazgatási határozatok jogszabálysértő voltának bizonyítása a perben a felperest terhelte. A felperes élt is bizonyítási lehetőségével, szakértői bizonyítást indítványozott, az ISZKI által kirendelt igazságügyi pszichológusi szakértői véleményben foglaltak az alperesi határozat jogszerűségét nem támasztották alá.
- [30] A Kúria minden tekintetben egyet értett a bíróságnak a bizonyítékok körébe vont tények és körülmények értékelésével és mérlegelésével kapcsolatos álláspontjával. Azok közül nem volt olyan, ami a - felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint - mellőzhető vagy figyelmen kívül hagyható lett volna, azok mindegyike a perbeli ügy elbírálása szempontjából komoly relevanciával bírt. A bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően végezte el a bizonyítékok teljes körű összevetésére, értékelésére és mérlegelésére vonatkozó tevékenységét, az minden tekintetben megfelelt a jogszabályi előírásoknak és a következetes bírói gyakorlatnak.
- [31] A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán hangsúlyozza a Kúria, hogy megalapozatlan az alperes arra való hivatkozása, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta, Mária 2014. július 29-én kelt szakvéleményét, illetve Péter orvosszakértői véleményét. A bíróság ítéletének indokolásából egyértelműen megállapítható, hogy ezeket a szakvéleményeket a bíróság mérlegelési körébe vonta és azokat a többi bizonyítékkal összevetve értékelte. Az alperesnek a szakértői vélemények értékelési tevékenysége volt egyoldalúnak minősíthető, mikor azokból kizárólag azokat az elemeket emelte ki, hogy nem

zárták ki a gyermek felperes által szexuális bántalmazásának lehetőségét. Azt azonban figyelmen kívül hagyta az alperes, hogy a szakértői vélemények alapján a felperesi magatartás nem volt kétséget kizáróan megállapítható. A Mária által készített szakértői vélemény is tartalmaz a gyermek anyai környezet általi befolyásolására vonatkozó megállapítást a gyermek felperes általi szexuális bántalmazását illetően.

- [32] Nem értett egyet a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmével a tekintetben sem, hogy a nyomozóhatóság megszüntető határozata a bírósági eljárásban nem bírt relevanciával és az bizonyítéku nem szolgálhatott. A jogerős ítéletből megállapíthatóan a bíróság ítéletét nem a nyomozóhatóság döntésére alapította, sőt az ítélet indokolási részében arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperesnek a döntése meghozatala során nem volt lehetősége a nyomozás eredményét megvárni. A nyomozóhatóság döntése azonban a gyámhatósági ügygel való közvetlen összefüggése okán semmiképp sem volt figyelmen kívül hagyható, mert a nyomozati eljárás során hozott határozat ugyan nem köti a bíróságot, de a büntetőeljárásban beszerzett bizonyítékok a per egyéb bizonyítékaival összevetve bizonyítékként értékelhetők voltak az érdemi döntés meghozatala során. Az is nyilvánvalóan megállapítható volt a jogerős ítéletből, hogy az ügyhöz viszonyuló, a perrel kapcsolatos anyai magatartást, érdektelenséget a bíróság nem önállóan, hanem a rendelkezésére álló valamennyi bizonyíték együttes mérlegelésével vizsgálta.
- [33] Osztotta a Kúria a bíróság azon álláspontját is, amelyet a kapcsolattartás újraszabályozása iránti perben képviselt édesanyai hozzáállásból, eljárásból vont le következtetésként. Ezen bíróság előtti egyezség megkötésére 2014. április 23. napján megtartott tárgyaláson került sor, ezt megelőzően 2014. április 1. napján került sor a felperes elleni feljelentés megtételére a gyermek sérelmére elkövetett szexuális bűncselekmény miatt és erre hivatkozással 2014. április 2. napján kérte az apai kapcsolattartás szüneteltetését. Az adott körülmények figyelembe vételével az lett volna jogszabálysértő, ha a bíróság az anya ezen magatartásának értékelését kirekeszti a mérlegelés köréből.
- [34] Életszerűtlennek értékelte a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmében foglalt azon előadást is, miszerint a gyermekelhelyezés megváltoztatása iránti per kilátásba helyezése ösztönözte az anyát arra, hogy a bíróság előtt a gyermeke szexuális bántalmazását elhallgassa, sőt egyezséget kössön arra vonatkozóan, hogy a gyermeket állítólag szexuálisan bántalmazó felperes a nyári időszakban huzamosabb ideig 2x2 hetes időtartamra elvigye magával. E körben volt értékelendő az is, hogy a gyermek veszélyeztetettségének fennállta esetén az anya részéről nem volt felelős magatartásnak tekinthető az, hogy ennek ismeretében nem tett említést a felperesi magatartásról a kapcsolattartás újraszabályozása során, hanem egyezséget kötött a felperessel.
- [35] Megjegyzi a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Mátészalkai Járás Bíróság 10.P.20.818/2014/3. sorszám alatti

végzése nem volt tárgya jelen eljárásnak arra hivatkozás a per korábbi szakaszaiban az alperes részéről nem történt, így a felülvizsgálati eljárás keretében sem volt mód annak vizsgálatára.

- [36] Tévedett az alperes akkor is, amikor azt állította, hogy nem volt jogszabálysértőnek tekinthető az, hogy Mária igazságügyi szakértő által készített szakvéleményt nem ismertette a felperessel. Helyesen állapította meg a bíróság azt, hogy ez által a felperes ügyféli jogai is sérültek, arra nem reagálhatott, észrevételt nem tehetett azzal kapcsolatos bizonyítást nem indítványozhatott és különös tekintettel arra, hogy mindez a másodfokú közigazgatási eljárásban történt a közigazgatási ügyszakban már ezzel kapcsolatosan jogorvoslati joga sem állt fenn. A nyomozati eljárás során a felperes részére nem került kézbesítésre a szakvélemény, az anya azonban beszerezhetette azt, így a felperes és az anya nem voltak azonos helyzetben. A felperes ezen helyzeti hátránya eljárásbeli jogainak gyakorlását jelentős mértékben korlátozta. A szakértői vélemény anya általi csatolásáról a felperes csak az alperes határozatából értesült, annak megállapításai is csak akkor váltak ismertté számára. Így a bíróság ezzel kapcsolatos megállapítása minden tekintetben helytállónak minősült.
- [37] A Kúria osztotta az alperes azon álláspontját, hogy a gyermek mindenképp felett álló érdeke az, hogy ha veszélyeztetve van, ennek megszüntetése érdekében a szükséges intézkedések haladéktalanul megtehetőek legyenek. A jogkövetkezmények alkalmazása során azonban a másik fél jogaira is tekintettel kell lenni és törekedni kell arra, hogy azok ne vagy lehetőleg a legkisebb mértékben sérüljenek. A gyermek érdeke az is, hogy szülőjét a másik szülő ne vádolhassa meg bűncselekmény elkövetésével bármilyen indíttatásból és éppen ezért gondosan vizsgálni kell a körülményeket, azok ismeretében meghozni a döntést. Utal arra is a Kúria, hogy az anyai kérelem kapcsán nem kizárólag a kapcsolattartás szüneteltetése lett volna az a megoldás, amely a gyermek érdekeit megfelelően védelmezte volna, pl. az ellenőrzött körülmények között zajló felügyelt kapcsolattartás is elegendő lett volna ahhoz, hogy kizárja a gyermek veszélyeztetésének lehetőségét, ugyanakkor a felperest sem zárta volna el a gyermekével történő kapcsolattartástól. Mindez azonban a hatósági eljárás során fel sem merült és ezzel sérült a felperes Ptk. 4:178. § (2) bekezdésében szabályozott joga. Utalt e körben a Kúria a szakértői vélemény ezzel kapcsolatos megállapítására, a szünetelés gyermekre gyakorolt hatására és annak feltételezett hátterére. Megjegyzi e körben a Kúria azt is, hogy a kapcsolattartás 6 hónapos szüneteltetése - az anya által megjelölt probléma valós fennállta esetén - a legkevesebbé sem volt alkalmas eszköz a gyermek tartós veszélyeztetésének megakadályozására.
- [38] Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt érdemben a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [39] Tekintve, hogy ezen hatósági eljárás a Gyer. 31. § (4) bekezdése

értelmében kérelemre indult, az anya szüneteltetési kérelmének elbírálásáról döntést kell hozni. Így a Pp. 339. § (1) bekezdésének megfelelően nem volt elegendő az, hogy a bíróság a keresettel támadott határozatokat hatályon kívül helyezte, az elsőfokú hatóságnak az anyai kérelem elbírálásáról a jogerős ítéletben foglalt és a fenti indokok alapulvételével elutasító határozatot is hoznia kell, a bíróság hatályon kívül helyező jogerős ítélete ugyanis tartalmilag ezt a döntést jelenti.

Záró rész

- [40] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.
- [41] A felülvizsgálati eljárásban felmerült felperesi perköltség megfizetésére a Kúria az alperest a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés szerint kötelezte.
- [42] A tárgyi illeték feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2017. október 24.

Dr. Kovács András sk. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró,
Dr. Kovács Ákos sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő